

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. I. De distinctione inter potestatem spiritualem, & temporalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

quàm exscripserit, non confutatione indiget, sed observatione. Quomodò enim v. g. confutes Senatus-Consultum nullâ prolatâ ratione declarans causam aliquam Ecclesiasticam ad Tribunal sæculare pertinere, nisi admovens distinctionem inter utramque potestatem, & Lectoris justitiam invocans. Hæc si adsit, superflua est ferè quævis Libri impugnatio.

CAPUT PRIMUM.

De distinctione inter Potestatem spiritualem, & temporalem.

1. Nemo est adeò iniquus, qui speciem justitiæ non pretendat, dum graviores etiam infert injurias: Distinctionem inter Potestatem spiritualement & temporalem, ut jam inuimus, non solum admittunt, sed etiam argumentis confirmant, qui sædiùs illas confundunt, aut ut alteram absorbeat, altera vehementius enituntur. Quem non delectet legere Carolum Fevret. Tract. de abusu lib. 1. cap. 7. num. 10. utramque potestatem tam perspicuè discernentem, & discrimen tam vario probationum genere illustrantem? Affert ille Canones; scilicet Can. Duo sunt. dist. 96. Duo sunt, quibus principaliter hic mundus regitur, autoritas sacra Pontificum, & regalis potestas. Citat etiam Canonem sequentem, non tamen verba refert, quæ ista sunt; Si Imperator Catholicus est (quod salvâ pace ipsius dixerimus) filius est, non Præsul Ecclesiæ. Quod ad Religionem competit, discere ei convenit non docere: habet privilegia suæ potestatis, quæ administrandis legibus publicis Divinitus consecutus est, ut ejus Beneficiis non ingratus contra dispositionem cælestis ordinis nil usurpet. Ad Sacerdotes enim Deus voluit, quæ Ecclesiæ disponenda sunt, pertinere, non ad sæculi potestates, quas si fideles sunt, Ecclesiæ suæ Sacerdotibus voluit esse subjectas. . . . . Imperatores

Christiani subdere debent executiones suas Ecclesiasticis Praesulibus non praesere. Idem omnibus istius distinctionis Canonibus statuitur.

2. Adducit etiam Fevretus ex Can. Quoniam. dist. 10. qui pars est Canonis, Cum ad verum dist. 96. haec verba nonnihil immutata; Sic Deus actibus propriis, & Dignitatibus distinctis utriusque potestatis officia discrete, ut & Christiani Principes pro aeterna vita Pontificibus indigerent, & Pontifices pro cursu temporalium Imperialibus legibus uterentur. Quatenus spiritualis actio à carnalibus distet incursum; & militans Deo negotiis non se implicet secularibus: ac vicissim Divina non attingat, qui est temporalibus intentus. Sunt etiam in hac dist. 10. alii Canones huc pertinentes,

3. Laudat Justiniani novell. 6. in proem. unde pauca describit, sed, omisis illis, quæ clarius distinctionem designant. Sic autem habet novellæ 6. præfatio; Maxima quidem in hominibus sunt dona Dei à supernâ collata clementiâ, sacerdotium, & Imperium: illud quidem Divinis ministrans; hoc autem humanis praesidens, ac diligentiam exhibens: ex uno eodemque principio utraque procedentia humanam exornant vitam.

4. „Adjungit Fevretus; A Deo sunt immediatè Papatus
„ & Imperium, & idè Deus æternus duos constituit Vi-
„ carios, unum in spiritualibus, alterum in temporalibus,
„ De Rossell. Tract. de potest. Pap. & Imp. Duas illas po-
„ testates distinguit ex eo quod una exerceatur in animas,
„ in corpus altera; quod unius gladius spiritualis sit, alte-
„ rius autem materialis; quod non solum actus, seu functio-
„ nes, sed etiam objecta & fines diversos habeant; quod sint
„ duo Principatus, duo genera hominum, duo gladii, duæ
„ jurisdictiones; una spiritualis, alia temporalis. Addit testi-
„ monium Synesii Episcopi Tolemaidis.

5. Ex Hincmaro in epist. ad Episcopos quosdam Franciæ, profert hæc verba; Sicut in Pontificibus, ac Regibus ordinem sunt divisâ vocabula, ita sunt in unaquaque professione divisâ ordinationum officia. „ Ex quodam Procuratore Regio ista; duas illas jurisdic-
„ nes, quibus principaliter mundus regitur, à Deo fuisse ab
„ invicem separatas, distinctas, & divisas, ita ut neutra al-
„ teri subesset, Ex Poëta Gauthero in gestis Federici Enobar-
bæ hoc Disticum.

*Ecclesiam regat ille suam, Divinaq; jura
Temperet, Imperium nobis fascesq; relinquat.*

Ex

Ex S. Fulgentio libro de prædest. & grat. sequentia; *Quantum pertinet ad hujus temporis vitam, in Ecclesia nemo Pontifice potior, & in sæculo Christiano nemo Imperatore celsior.*

6. Parum juvaret nosse distinctionem inter duas illas potestates intercedere, nisi sciretur, quæ sint utriusque munia & officia. Hæc, ut inquit Fevretus, ab eodem Deo assignata sunt, à quo constitutæ sunt ipsæ potestates; scilicet Paralip. lib. 2. cap. 19. unde ista excerptis aliquibus prætermittis; *Omniem causam, quæ venerit ad vos fratrum vestrorum, ubicunque quasi est de mandato, de lege, de ceremoniis, de justificationibus, Amarias Sacerdos, & Pontifex vester in his, quæ ad Dominum pertinent, præstabit. Porro Zabadias filius Ismael, qui est Dux in Domo Juda, super ea opera erit, quæ ad Regis officium pertinent. Et Deuter. cap. 7. Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem, & sanguinem; causam, & causam; lepram, & lepram. . . . . venies ad sacerdotes Levitici generis, & ad Judicem, qui fuerit illo tempore.* Quocirca Lyranus observat duarum jurisdictionum differentiam his verbis; *In spiritualibus recursus est ad summum Sacerdotem; In temporalibus ad Iudicem: adeo ut ab inferioribus Iudicibus Ecclesiasticis appelleretur ad summum Pontificem, & ab inferioribus Principibus, & Iudicibus secularibus ad Regem, seu Imperatorem.*

7. Denique ambas illas potestates, & inter ipsarum munia distinctionem cunctis Nationibus innotuisse probat Fevretus multis autoritatibus, quarum luculentissima videtur Bobadillæ Hispani lib. 2. Politic. cap. 18. cujus est ista sententia; *Reipublicæ eversio ex Officiorum perturbatione nascitur; speciatim quod potestates & Judices Ecclesiastici, & Sæculares alteri alterorum jurisdictionem invadunt, & administrare, exercere, atque usurpare ambiunt utrumque gladium, non reddentes quod Cæsaris est Cæsari, & quod Dei est Deo.* Ità disputat Fevretus; sed utrùm cum hac doctrina consentiant, quæ in duobus illius Tractatûs voluminibus scripsit, iudicabit Lector quilibet, si modò ratione utatur, & aliquam justitiæ legem sequatur, nedum si pietatem ac religionem. Sed de illo Autore rursus libro ultimo.

8. Distinctionem inter potestatem spiritualem, & temporalem jam versarat egregiè Illustrissimus Petrus de Marca lib. 2. de concord. Sacerd. & Imper. cap. 1. à num. 4. ubi facilem dicit

cit utriusque limitum discretionem, quam tamen in præfatione difficillimam esse dixerat. Eam etiam difficultatem agnovit Fevretus in sua præfatione. Ego impossibilem arbitror iis, qui alterutrius terminos protendendi studio ducuntur. *Quibus autem finibus regi debeant suprema illa potestates, inquit Marca præd. num. 4. satis antiqui Patres nobis præverunt; ut difficile non sit, tritissimâ viâ eorum vestigia sectari, nisi quis malit consulto, & datâ operâ in errores impingere. Regium Imperium quietem publicam; Episcoporum sollicitudo felicitatem aeternam hominibus procurat, testante Apostolo. Reges secularibus, Pontifices spiritualibus ordinandis se impendunt. Verissime autem subjungit; Quamdiu neutra potestatum in alienos limites infiliat mutua concordia res Christiana amplificabitur. Utinam deposito proprii commodi affectu, agnoscendis limitibus daretur opera, nec puderet, aut pigeret ab alienis resillire. Equidem, profequitur Marca, hodie satis perspecta esse reor isthæc, qua protuli axiomata, non solum juris humani, atque Divini callentibus, sed etiam cuilibet è trivio. Illa tamen pluribus probationibus communit.*

9. Prima est Osii Episcopi Cordubensis ad Constantium Imperatorem admonitio à S. Athanasio in epistola ad solitariam vitam agentes relata. *Tibi Deus, inquit Osius, Imperium commisit; nobis, qua sunt Ecclesia, concedidit. Et quemadmodum qui tuum Imperium malignis oculis carpit, contradicit ordinationi Divina. Ita & tu cave, ne qua sunt Ecclesia, ad te trahens magno crimini obnoxius fias. Date, scriptum est, qua sunt Cesaris, Cesari; & qua sunt Dei, Deo. Neque igitur sas est nobis in terris Imperium tenere, neque tu Thymiamatum, & Sacrorum potestatem habes, Imperator. Constantiam illam longè postea imitatus est S. Theodorus Studita Leonem Armenum sic allocutus, ut testatur Theostericus in vita S. Nicetæ apud Surium ad diem 3. Aprilis. Respondit autem, & Theodorus vehemens Ecclesia Magister, Dux Studitarum: nec tentes nunc, ô Imperator Ecclesiasticum statum dissolvere; ait enim Apostolus: Quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum Apostolos, deinde Prophetas, tertio Pastores & Doctores ad perfectionem Sanctorum; non dixit Reges. Tibi quidem ô Imperator, civilis status, & exercitius commissus est. Hæc igitur cura, Ecclesiam autem Pastoribus & Doctorebus (ut ait Apostolus) derelinque. Ita Theodorus Leoni Armeno anno 814.*

10. Secundò SS. Patres, & alios Scriptores, nonnullos etiam Imperatores refert Marca. Gregorium Nazianzenum, Ildo-

Isidorum Pelusiotem, Joannem Chrysoftomum, Synesium, Gelasium, Symmacum, Gregorium II. Nicolaum I. Innocentium III. Metrophanem, Valentianum, Justinianum, & Ludovicum Pium. Concludit; Possent in hanc sententiam plurimos Ecclesia Gallicana Autores laudare, Hincmarum, Ivonem, Bernardum, Petrum Blesensem; sed satius esse duxi in re nota parcere diligentia, quam nimiam sedulitate fastidium movere Lectori. Addit tamen testimonium Lupi Ferrariensis epist. 81. scribentis, quod Christus potestatem suam ad gubernandam Ecclesiam in Sacerdotes divisit & Reges; ut quod sancti docerent Pontifices, & ipsi implerent, & impleri facerent devotissimi Reges.

11. Dixerat num. 5. Petrus de Marca, Gelasii potestatis utriusque terminos constituentis definitionem amplexos esse, gregem, Episcopos, & Proceres Ecclesie Gallicanæ in Concilio Parisiensi & in libris Capitularium. Rem eandem postea profecutus est anno 1646. in libel. Barcinone edito, & libris de Concordia, dum iterum prodierunt in lucem, præfixo.

12. Posito igitur illo principio tanquam certissimo, & omnium sententiâ comprobato; nimis distat spirituale à temporali, sacrum à profano, quàm ut possint eorum limites, sinceri, ac veritatem & justitiam, potius quàm proprium commodum, & honorem sectantis Judicis cognitionem effugere. Si qua post examen superest difficultas, aut obscuritas, ab iniquo affectu plerumque ortum habet. Nec unquam vulgata illæ allegationes, executionis Canonum, possessorii, abusus Ecclesiasticæ potestatis, ac similia, probabilem æquis hominibus, nedum Deo infinitè sapienti & justo, efficient alienæ jurisdictionis usurpationem. Sed quoniam communia, & ut Dialectici loquuntur, abstracta non tam ægrè conceduntur, quia non incommodant, descendamus ad singularem, percuramusque Capita Libertatum Ecclesie Gallicanæ, ad quæ revocatae sunt à Puteano illarum probationes.